

Рижкова С.А.

старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу та
адміністративної діяльності Дніпропетровський
державний університет внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ЧАТ – БОТІВ У ПРОФІЛАКТИЦІ ПРАВОПОРУШЕНЬ

З розвитком інформаційно-комунікаційних технологій практично всі сфери суспільних відносин інтегрувались в он-лайн комунікацію. В умовах обмежувальних карантинних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, потреби в такій комунікації стали найбільш актуальними та стали невід'ємною частиною повсякденного життя трудової сфери. Комунікаційні функції Інтернет набувають нових форм, які пов'язані з сучасними технічними можливостями. Особливої актуальності останнім часом набули технології комунікацій, засновані на месенджерах і чат-ботах. Месенджери – це програми, які дозволяють передавати повідомлення в реальному часі через Інтернет. Еволюція месенджерів привела до того, що в даний час вони можуть відправляти як текстову інформацію, так аудіо і відео повідомлення. Дослідження показали, що мобільні телефони зараз використовуються для обміну повідомленнями частіше ніж для інших цілей. Тому компанії прагнуть завоювати увагу онлайн-користувачів і створюють чат-боти, щоб вбудуватися в месенджери. Крім того, за даними ВІ Intelligence, сукупний обсяг користувальницької аудиторії чотирьох провідних месенджерів WhatsApp, WeChat, Messenger, Viber перевищив аудиторію чотирьох найбільших соціальних мереж Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn [1].

За статичними даними в Україні понад 70% громадян від 18 до 60 років користуються месенджерами. Найбільшою популярністю у жителів України користуються два месенджера — Viber(56%) і Facebook (41%), за ними з істотним відривом за частотою згадок слідує Телеграм (17%), Skype (14%), WhatsApp (12%) і ряд інших. У віці від 18 до 29 років 95% українців переписуються в призначених для цієї справи додатках. Також використовують месенджери 89% відсотків громадян країни від 30 до 40 років, у віці від 40 до 50 років - 79%. А ось після 50 років українці набагато рідше переписуються, відповідно 50-60-річні українці лише у 57% випадках користуються месенджерами, і тільки 21% громадян України задіює відповідні додатки віком від 60 і більше років [2].

На підставі вищезазначеного, з огляду на практику використання месенджерів, та впровадження чат-ботів серед користувачів, набуває актуальності використання чат-ботів у протидії та профілактиці правопорушень органами та підрозділами Національної поліції та іншими суб'єктами, уповноваженими вести право просвітницьку діяльність серед населення.

Чат-бот — це спеціальна програма, яка працює в додатках – месенджерах та соціальних мережах. Боти допомагають вирішувати типові задачі: ставлять користувачам питання та відповідають, шукають інформацію, виконують прості

доручення тощо.

Інтеграція суб'єктів, які уповноважені здійснювати повсякденну діяльність з протидії та профілактиці правопорушень серед населення в он-лайн простір за допомогою чат-ботів має певні переваги: можливість цілодобової роботи 24/7; оперативність, користувач отримує відповідь на ситуацію в найкоротший термін; спрощена комунікація тощо.

Зупинимось на деяких позитивних прикладах використання чат-ботів у профілактиці правопорушень. Дуже актуальним та ефективним, особливо в умовах обмежувальних карантинних заходів, є створений МВС України у месенджері Telegram чат-бот #ДійПротиНасильства, який допомагає запобігти домашньому насильству. Окрім правової консультації, що є ознаками домашнього насильства, чат-бот може допомогти викликати служби допомоги (поліцію, швидку медичну допомогу), переадресувати на спеціалістів безоплатної правової допомоги, які нададуть юридичну консультацію в онлайн-режимі. Також чат-бот може надати контакти інших служб допомоги, роз'яснити, що таке домашнє насильство та як йому протидіяти, розповісти про повноваження органів і установ, котрі здійснюють заходи для запобігання домашньому насильству [3].

Ще одним позитивним прикладом у профілактиці правопорушень є впроваджений МВС України, чат-бот #Вибори-2020 для забезпечення прозорого виборчого процесу. Чат-бот #Вибори2020 створено для захисту волевиявлення громадян і реагування на факти порушення виборчого процесу [4].

Слід зазначити, що обмежувальні карантинні заходи вплинули на учасників освітнього процесу. Спілкування учнівської молоді з однолітками частіше відбувається у соціальних мережах та месенджерах. У зв'язку з цим почастишали випадки кібербулінгу серед учнівської молоді.

Кібербулінг – це новітня форма протиправної поведінки, яка виявляється в агресивних, жорстоких діях з метою дошкулити, нашкодити, принизити людину, використовуючи інформаційно-комунікаційні засоби: мобільні телефони, електронну пошту, соціальні мережі тощо. В українській мові поняттям кібербулінгу позначають процес лютого завзятого нападу, який характеризують дієсловами «роз'ятрювати», «задирати», «прискіпуватися», «провокувати», «дошкулити», «тероризувати», «цькувати» тощо [5, с. 277].

Важливе місце цьому негативному явищу та профілактиці кібербулінгу серед учнівської молоді належить створений Міністерством цифрової трансформації у співпраці з ЮНІСЕФ та за інформаційної підтримки Міністерства освіти і науки України, Координаційного центру з надання правової допомоги та Міністерства юстиції України чат-бот #Кіберпес. Чат-бот #Кіберпес [6], надає певний правовий алгоритм дій, учасникам освітнього процесу щодо протидії проявам кібербулінгу.

Чат-бот у Telegram і Viber допоможе дізнатись, як визначити кібербулінг, як самостійно видалити образливі матеріали з соціальних мереж, а також куди звертатись за допомогою, тощо.

На підставі вищезазначеного, слід визнати, що впровадження чат-ботів суб'єктами які уповноважені здійснювати профілактичні функції у правоохоронній

сфері, є новим інструментом комунікації з населенням, здатним не тільки підвищувати правосвідомість громадян, підвищувати рівень правового виховання серед населення, а також бути дієвим помічником у протидії правопорушенням.

Використані джерела:

1. Ушакова І.О. Підходи до створення інтелектуальних чат-ботів / І.О. Ушакова // Системи обробки інформації. – 2019. – № 2 (157).
2. Понад 70% повнолітніх українців користуються месенджерами URL: <https://ua.112.ua/suspilstvo/v-ukraini-ponad-70-povnolitnikh-hromadian-do-60-rokiv-korystuiutsia-messendzheramy-516252.html>
3. МВС запустило у Telegram чат-бот для протидії домашньому насильству URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3002636-mvs-zapustilo-u-telegram-catbot-dla-protidii-domasnomu-nasilstvu.html>
4. МВС запустило чат-бот «Вибори-2020» для забезпечення прозорого виборчого процесу URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mvs-zapustilo-chat-bot-vibori-2020-dlya-zabezpechennya-prozorogo-viborchogo-procesu>
5. Кібербулінг в Україні – соціально небезпечне явище чи злочин: визначення та протидія / Т. В. Миронюк, А. К. Запорожець // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. - 2018. - № 2. - С. 275-284. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aymvs_2018_2_25
6. Кіберпес: в Україні розробили чат-бот для боротьби з кібербулінгом. Режим доступу: <https://nus.org.ua/news/kiberpes-v-ukrayini-rozrobyly-chat-bot-dlya-borotby-z-kiberbuling>

Рижкова С.А.

старший викладач кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності

Романенко П.П.

курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Поліцейський в силу покладених на нього завдань є суб'єктом державно-владних повноважень, що в свою чергу вимагає від нього підвищення свого професійного розвитку, розуміння ступеню відповідальності під час виконання своїх